

Australian Government

Dezinformacije i istine o koronavirusu (COVID-19)

Kako Australija nastavlja reagirati na COVID-19 pandemiju, suočavamo se s izazovom kada se trebamo snaći u mnoštvu informacija o virusu. Neke od tih informacija mogu biti krive, pa čak i štetne. Te informacije se zovu dezinformacije.

Dezinformacije se mogu širiti nadaleko i brzo i javnosti otežati da razlikuju verificirane činjenice i savjete od dezinformacija.

Pošto se svakodnevno pojavljuju ažurirane informacije o COVID-19, kao i potpuno nove informacije, sasvim je normalno da će biti pitanja i razloga za zabrinutost, a također i nesigurnosti o COVID-19 i okljevanja kada se radi o cijepljenju. Cilj ovog informacijskog lista je pružiti točne odgovore na česta pitanja koji se temelje na dokazima i razjasniti dezinformacije koje se odnose na cjepiva protiv COVID-19.

Ažurirane informacije i preporuke ćete naći na www.health.gov.au ili na <https://covid19inlanguage.homeaffairs.gov.au/>

COVID-19 je prijevara

DEZINFORMACIJA COVID-19 je prijevara.

ČINJENICA COVID-19 uzroči novi soj koronavirusa (SARS-CoV-2), koji spada u veliku skupinu virusa koji mogu prouzročiti respiracijske infekcije kod ljudi i životinja. Te infekcije mogu izgledati kao obična pothlađenost, ali i kao mnogo ozbiljnija bolest. COVID-19 se širi među ljudima kapljicama i preko kontaminiranih površina.

Rezultati više znanstvenih studija diljem svijeta nam govore da su medicinski stručnjaci vrlo renomiranih stručnih laboratorija izolirali i sekvencirali virus koji uzroči COVID-19, čime su dokazali da virus zaista postoji, da se razlikuje od virusa koji uzroči influencu (gripu) i da ovaj virus uzroči bolest koja je u samo nešto više od 23 mjeseca dovela do više od 5,3 milijuna smrtnih slučajeva diljem svijeta.

Australija ima tu sreću da postoji stručna mreža državnih i privatnih patoloških laboratorija s kapacitetom i odgovorajućom akreditacijom za otkrivanje i potvrđivanje nazočnosti SARS-CoV-2 virusa. Znanstvenici Referentnog laboratorija za zarazne bolesti Viktorije (Victorian Infectious Diseases Reference Laboratory - VIDRL) pri Institutu za infekcije i imunost Peter Doherty (Peter Doherty Institute for Infection and Immunity) su prvi izolirali SARS-CoV-2 virus. Tu važnu informaciju su odmah podijelili s lokalnim i inozemnim laboratorijima i također su im dostavili znanstvene dokaze o postojanju ovog smrtonosnog virusa.

Informacije o broju oboljelih od COVID-19 i broju smrtnih ishoda od tog oboljenja se prikupljaju i u Australiji i diljem svijeta. Na www.health.gov.au možete provjeravati svakodnevno ažurirane podatke o COVID-19 u Australiji.

Cjepiva

DEZINFORMACIJA Cjepiva protiv COVID-19 su prebrzo razvijena, nisu odgovarajuće testirana i nisu sigurna.

ČINJENICA Cjepiva protiv COVID-19 su brzo razvijena, ali ne na račun kvalitete, sigurnosti i učinkovitosti. Istraživači diljem svijeta su danonoćno radili na razvoju cjepiva

protiv COVID-19 od najranijih dana pandemije. Bili su u mogućnosti ubrzati razvoj cjepiva zahvaljujući suradnji među znanstvenicima, proizvođačima i distributerima.

Globalno financiranje koje nikada prije nije viđeno je omogućilo da se faze razvoja i implementiranja cjepiva protiv COVID-19 provode istodobno, a ne jedna za drugom. Većina cjepiva protiv COVID-19 koja su razvijena je testirana na tisućama osoba koje su sudjelovale u kliničkim ispitivanjima.

Osim toga, istraživanje postupaka u slučaju pandemije se provodilo još prije pojave COVID-19. To istraživanje je analiziralo podatke prikupljene tijekom prijašnjih epidemija koje su prouzročili različiti sojevi koronavirusa, na primjer SARS 2002. godine i MERS 2012. godine, što je istraživačima pružilo prednost kada su se suočili s potrebotom da naprave cjepiva protiv COVID-19.

U Australiji, Uprava za terapeutске proizvode (Therapeutic Goods Administration - TGA) rigorozno ispituje sigurnost, kvalitetu i učinkovitost potencijalnih cjepiva protiv COVID-19 prije nego što izda odobrenje za njihovu uporabu. TGA neprestano vrši nadzor nad sigurnosti cjepiva protiv COVID-19 i također provjerava svaku tranšu cjepiva protiv COVID-19 kako bi se uvjerala da svaka tranša ispunjava iste standarde kvalitete.

DEZINFORMACIJA Cjepiva protiv COVID-19 su opasna i više ljudi će umrijeti od nuspojava cjepiva nego od COVID-19.

ČINJENICA Koristi cijepljenja protiv COVID-19 uvelike nadmašuju rizike. Klinička ispitivanja Pfizer/ BioNTech (Comirnaty), Spikevax (Moderna) i AstraZeneca (Vaxzevria) cjepiva su pokazala da su ta cjepiva učinkovita u sprječavanju COVID-19 simptoma i zaštiti od ozbiljnog oboljevanja od te bolesti.

Uobičajene nuspojave cijepljenja uključuju umor, glavobolju, bolove u cijelom tijelu i vrućicu. Ozbiljnije nuspojave uključuju anafilaksiju i rijetko stanje pod nazivom sindrom tromboze s trombocitopenijom (thrombosis with thrombocytopenia syndrome - TTS) koje se povezuje s AstraZeneca cjepivom protiv COVID-19. TTS ili cjepivom prouzročena trombotična trombocitopenija (Vaccine Induced thrombotic thrombocytopenia - VITT) je novo-identificirano stanje s drugačijim mehanizmom koji uzroči trombozu. Izvješća ne navode da postoje poznate značajke povećanog rizika od TTS-a.

TTS uključuje stvaranje ugrušaka krvi (trombozu) i smanjeni broj trombocita (trombocitopeniju) koji se mogu pojaviti u bilo kojem dijelu organizma.

Općenito, vjerojatnost da ćete dobiti TTS kao nuspojavu je vrlo mala. U Australiji se rizik od TTS-a procjenjuje na oko 2,0 na svakih 100.000 doza AstraZeneca cjepiva. TTS se izgleda rjeđe javlja nakon druge doze AstraZeneca cjepiva, prema podacima iz Ujedinjenog Kraljevstva, u 1,5 slučajeva na milijun drugih doza.

Većina pacijenata kod kojih je nastao TTS i koje je TGA klasificirala kao potvrđene ili vjerojatne slučajeve je već otpuštena iz bolnice. Od početka provođenja programa cijepljenja 2. prosinca 2021. godine, dano je više od 39,1 milijun doza cjepiva protiv COVID-19. TGA je primila veliki broj prijava smrtnih slučajeva nedavno cijepljenih osoba i izvršila njihovu reviziju, te ustanovila da je samo devet (9) slučajeva bilo povezano s imunizacijom. Ti smrtni slučajevi su svi bili povezani s prvom dozom AstraZeneca cjepiva – osam (8) slučajeva TTS-a i jedan slučaj imune trombocitopenije.

Osobe koje imaju osobnu ili obiteljsku povijest ugrušaka krvi, čimbenike rizika od zgrušavanja krvi ili koje uzimaju antikoagulacijske lijekove, mogu primiti AstraZeneca cjepivo. Kao mjera opreza, vrlo maloj skupini osoba s poremećajem zgrušavanja krvi se trebaju dati druga cjepiva protiv COVID-19.

Ako kod vas nastanu nuspojave od cjepiva, zatražite pomoć od zdravstvenog djelatnika i prijavite ih TGA (telefon: 1300 134 237).

DEZINFORMACIJA Program cijepljenja protiv COVID-19 je samo krinka za prikupljanje DNK.

ČINJENICA Ne postoji i nikada nije ni postojala namjera da se cijepljenjem prikuplja DNA.

Cilj australske vlade je da programom cijepljenja protiv COVID-19 zaštiti zdravlje građana Australije i pruži cjepiva protiv COVID-19 radi sprječavanja ozbiljnog oboljevanja i smrti od SARS-CoV-2 virusa.

Cjepiva protiv COVID-19 koja su odobrena za uporabu u Australiji se daju injekcijom u mišić, obično u deltoidni mišić nadlaktice. Ništa se ne odstranjuje iz organizma, pa tako ni DNA. Cjepiva protiv COVID-19 također ne mijenjaju ni gene, ni DNA.

DEZINFORMACIJA Cjepiva protiv COVID-19 dovode do neplodnosti.

ČINJENICA Ne postoje znanstveni dokazi da bilo koje cjepivo protiv COVID-19 za čiju uporabu trenutačno postoji odobrenje Uprave za terapeutске proizvode (Therapeutic Goods Administration - TGA) može prouzročiti sterilitet i / ili neplodnost. TGA neće izdati odobrenje za uporabu cjepiva u Australiji ako ono nije sigurno i učinkovito. To uključuje i utjecaj cjepiva na plodnost. Cjepiva protiv COVID-19, kao i druga cjepiva, djeluju tako što „nauče“ organizam stvarati antitijela i boriti se protiv virusa koji uzroči COVID-19, te tako sprječavaju oboljevanje u budućnosti. Za sada ne postoje dokazi da antitijela koja se stvaraju nakon cijepljenja protiv COVID-19 izazivaju probleme u trudnoći, uključujući i razvoj posteljice.

DEZINFORMACIJA Cjepiva protiv COVID-19 mijenjaju DNA.

ČINJENICA Cjepiva protiv COVID-19 ne mijenjaju DNA. Cjepiva zajedno s prirodnim obrambenim mehanizmima organizma doprinose stvaranju imunosti na COVID-19.

U Australiji su za sada odobrena i koriste se 3 cjepiva protiv COVID-19 – Pfizer i Moderna cjepiva koja su mRNA cjepiva, i AstraZeneca cjepivo koje se temelji na virusnom vektoru.

Cjepiva koja sadrže virusni vektor su bezopasna, ona sadrže oslabljeni životinjski virus s genetičkim kodom za protein koji je jedinstven koronavirusu, a to je obično šiljasti protein, dok mRNA cjepiva koriste genetički kod zvani RNA kako bi pokrenula stvaranje specifičnog šiljastog proteina koji je specifičan za koronavirus. Nijedno od tih cjepiva ne može promijeniti DNA.

Dezinformacija koja se često navodi o cjepivima protiv COVID-19 je da mRNA cjepiva mogu promijeniti DNA, što nije točno. mRNA cjepiva koriste genetički kod pod nazivom RNA koji pokreće stvaranje šiljastog proteina specifičnog za koronavirus. Kada mRNA dospije u stanice organizma, stanice na temelju naloga u RNA-u počinju stvarati šiljasti protein. Šiljasti protein se nalazi na površini tih stanica i razlaže mRNA koji je ubrizgan cjepivom. Nakon toga, imune stanice prepoznaju šiljasti protein kao strano tijelo i počinju izgrađivati imuni odgovor protiv njega. RNA koji se nalazi u cjepivu ne mijenja DNA i ni na koji način ne utječe na DNA.

DEZINFORMACIJA Cjepiva protiv COVID-19 vas mogu povezati s internetom, Wi-Fi-em, 5G-em ili Bluetooth-om.

ČINJENICA Cjepiva protiv COVID-19 vas ne povezuju i ne mogu vas povezivati s internetom, Wi-Fi-em, 5G-em, Bluetooth-om, niti omogućiti bilo kakvu vrstu bežične veze.

Za razvoj nekih od mRNA cjepiva se koristi materijal pod nazivom hidrogel koji doprinosi sporom raznošenju cjepiva u stanice. Biomedicinski inženjeri već mnogo godina na različite načine koriste hidrogelove. Na primjer, koriste ih za opstanak matičnih stanica nakon implantacije u organizam. Zbog toga neki ljudi misle da su hidrogelovi potrebni za električne implantate koji nas mogu povezati s internetom.

Hidrogelovi ne spadaju među komponente Pfizer/BioNTech cjepiva (Comirnaty). Pfizer/BioNTech cjepivo sadrži komadić mRNA koji je obložen lipidnom (masnom) kapljicom. Lipid doprinosi prodoru cjepiva u stanice, pošto se i opna koja obavija stanice također uglavnom sastoji od lipida. Cjepivo i opna se mogu lako spojiti i mRNA tako dospijeva u stanice.

DEZINFORMACIJA Cjepiva protiv COVID-19 sadrže mikročip ili drugi vid tehnologije za praćenje.

ČINJENICA Odobrena cjepiva protiv COVID-19 ne sadrže nikakav softver ili mikročipove. Cjepiva se ne mogu koristiti za praćenje ljudi.

Informacije o proizvodu koje su postavljene na internetskim stranicama Uprave za terapeutske proizvode (Therapeutic Goods Administration - TGA) navode sve sastojke svakog cjepiva. TGA vrši testiranje svake tranše cjepiva prije nego što izda odobrenje za njihovu uporabu kako bi se uvjerila u kvalitetu i uočila eventualne sigurnosne probleme.

DEZINFORMACIJA Od cjepiva protiv COVID-19 možete dobiti COVID-19.

ČINJENICA Nijedno cjepivo protiv COVID-19 koje je odobreno za uporabu u Australiji ne sadrži živi virus. To znači da od cjepiva ne možete dobiti COVID-19.

Neke od nuspojava cjepiva protiv COVID-19, npr. vrućica i umor mogu sličiti COVID-19 simptomima. Ti simptomi su normalni i oni su znak da organizam stvara zaštitu od virusa koji uzroči COVID-19.

Nakon svake doze cjepiva organizam obično treba najmanje dva tjedna kako bi počeo stvarati imunost (zaštitu od virusa koji uzroči COVID-19). To znači da se i cijepljene osobe mogu zaraziti s COVID-19 neposredno prije ili neposredno poslije cijepljenja i razboljeti se.

Također je moguće da se i cijepljene osobe zaraze s COVID-19 čak i kada su potpuno cijepljene, ali je to mnogo manje vjerojatno nakon cijepljenja.

Važno je primiti obije doze cjepiva i biti u izolaciji i testirati se ako se primijete bilo koji COVID-19 simptomi.

DEZINFORMACIJA Osobe koje su cijepljene protiv COVID-19 mogu zaraziti osobe koje nisu cijepljene.

ČINJENICA Osobe koje su se cijepile protiv COVID-19 ne mogu zaraziti osobe koje se nisu cijepile. To nije moguće. To se može dogoditi samo kod cjepiva koja sadrže oslabljeni živi virus. Nijedno od cjepiva protiv COVID-19 koja su odobrena za uporabu u Australiji ne sadrži živi koronavirus.

DEZINFORMACIJA Cjepiva protiv COVID-19 nisu učinkovita protiv mutiranih sojeva koronavirusa.

ČINJENICA Svi virusi, pa tako i SARS-CoV-2 virus, se vremenom mijenjaju ili evoluiraju / mutiraju. U medijima su se nedavno pojavila izvješća o novim sojevima virusa, na primjer Delta i Omicron varijantama. To ne znači da cjepiva neće biti učinkovita i protiv tih novih varijanti virusa.

Sva cjepiva koja su trenutačno odobrena za uporabu u Australiji i u drugim zemljama su se pokazala kao vrlo učinkovita u sprječavanju ozbiljnog oboljevanja od bilo koje varijante SARS-CoV-2 virusa koja se do sada pojavila.

TGA u okviru svojih procesa odobravanja i nadzora i to pozorno prati. To može značiti da ćemo trebati nadoknadno cijepljenje kao što je to slučaj s tetanusom i hripavcem, ili pak ponovno cijepljenje – kao što je to slučaj sa cjepivom protiv gripe koje se treba ponovno primiti svake godine. Istraživači još uvijek ispituju tu oblast, ali znaju da virus za sada još nije toliko mutirao da postojeća cjepiva ne bi bila učinkovita protiv njega.

DEZINFORMACIJA Osobe koje su preležale COVID-19 i oporavile se ne moraju primiti cjepivo.

ČINJENICA Čak i ako ste već imali COVID-19, preporuča vam se cijepiti se protiv COVID-19.

Prirodna zaraza SARS-CoV-2 virusom stimulira imunost kako bi se stvorila određena zaštita od ponovne infekcije, ali intenzitet imunog odgovora i dužina zaštite se još uvijek aktivno istražuju diljem svijeta.

Zbog toga što su rizici povezani s COVID-19 tako ozbiljni i zbog činjenice da je ponovno zaražavanje i prenošenje moguće, i osobe koje su preležale COVID-19 se moraju cijepiti protiv COVID-19 i time posještiti imunosni sustav.

Zdravstvene mjere u Australiji

DEZINFORMACIJA Australija ne može nabaviti dovoljno medicinske opreme i zaliha materijala (respiratora, maski, kompleta za testiranje).

ČINJENICA U Australiji imamo velike pričuve osobne zaštitne opreme, a dodatna oprema se stalno proizvodi u Australiji i isporučuje u Australiju.

Savjetodavne komisije australske vlade, uključujući i Australsku mrežu prenosivih bolesti (Communicable Diseases Network Australia) i Mrežu državnih zdravstvenih laboratorijskih (Public Health Laboratory Network), često održavaju sastanke na kojima preispituju smjernice za pristup testiranju i time podržavaju mjere javnih zdravstvenih vlasti za suzbijanje COVID-19 pandemije i također osiguravaju neprekidan pristup materijalima za testiranje, osobnoj zaštitnoj opremi i drugim medicinskim materijalima.

DEZINFORMACIJA Bolnice u Australiji neće moći izdržati povećani pritisak zbog COVID-19.

ČINJENICA Australija ima zdravstveni sustav svjetske kvalitete koji je u stanju ispuniti dodatne potrebe tijekom COVID-19 pandemije, ako to bude nužno. To uključuje kapacitet za dodatne bolničke krevete, medicinsku opremu, zalihe materijala i medicinsko osoblje kroz partnerstvo između australske savezne vlade, vlada država i teritorija i privatnog zdravstvenog sektora.

Testiranje i tretman

DEZINFORMACIJA Hidroksiklorokin, ivermektin, doksiciklin i cink su sigurni i učinkoviti u tretmanu i / ili liječenju COVID-19.

ČINJENICA Australiska vlada pozorno motri na rezultate istraživanja koja se provode diljem svijeta za pronalaženje tretmana i lijekova za izlječenje ili liječenje COVID-19. Cijepljenje protiv COVID-19 je za sada najučinkovitiji način za sprječavanje nastanka COVID-19 simptoma i zaštitu od ozbiljnog oboljevanja.

Za sada još nema dovoljno dokaza da su ivermektin, doksiciklin i cink sigurni i učinkoviti (bilo posebno, bilo u kombinaciji) u sprječavanju ili liječenju COVID-19.

Australiska nacionalna radna grupa za prikupljanje kliničkih dokaza o COVID-19 (National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce) ne preporuča uporabu hidroksiklorokina, ivermektina, doksiciklina ili cinka za liječenje COVID-19.

Uporaba hidroksiklorokina (sa cinkom ili bez njega) za liječenje COVID-19 se ne preporuča, osim u nasumičnim ispitivanjima uz etičko odobrenje. Hidroksiklorokin ima dobro poznate rizike koji mogu dovesti do srčanog udara, oštećenja očiju i ozbiljnog pada šećera u krvi (što može prouzročiti komu).

DEZINFORMACIJA PCR (polymerase chain reaction) testovi (testovi lančane reakcije polimeraze) za otkrivanje COVID-19 nisu pouzdani i ne razlikuju koronavirus od virusa koji uzroče druge bolesti, npr. pothlađenost i influencu (gripu).

ČINJENICA U Australiji, testovi amplificiranja nukleinske kiseline (NAA) koji koriste testove lančane reakcije polimeraze (PCR) na respiracijskom uzorku uzetom iz grla ili nosa se smatraju zlatnim standardom testova za dijagnosticiranje virusnih infekcija (na primjer, COVID-19 i influence). Ova metoda testiranja je vrlo osjetljiva i otkriva fragmente koji su specifični za viruse (tj. SARS-CoV-2 ili bilo koji drugi virus). PCR testiranje je odobreno za uporabu i patološki laboratorijski ga i dalje nadziru, kako lokalno, tako i u drugim zemljama svijeta kako bi se uvjerili da testovi ispunjavaju visoke standarde kvalitetnog testiranja i učinka.

Neki su krivo razumjeli promjene preporuka za testiranje koje je izdao Centar za nadzor i sprječavanje bolesti Sjedinjenih Država (United States Centers for Disease Control and Prevention) prema kojima se trebaju koristiti PCR testovi koji otkrivaju više različitih virusa koji mogu prouzročiti respiracijske infekcije. Na primjer, ti testovi mogu istodobno dijagnosticirati COVID-19 infekcije i influencu i precizno ih razlikovati. To se redovito događa i u Australiji gdje je uporaba PCR testova koji otkrivaju infekcije koje su prouzročile različite vrste patogena postala standardna praksa od samog početka raspoloživosti tih testova. U Australiji je uobičajeno da se koriste PCR testovi koji će precizno otkriti viruse influence, parainfluence, humani metapneumovirus, respiracijski sincijalni virus, kao i druge virusne uključujući i neke česte humane koronaviruse koji su se pojavljivali prije SARS-CoV-2 virusa.

DEZINFORMACIJA Ako se svi testiraju, zaustavit će se širenje koronavirusa.

ČINJENICA Testiranje ne zaustavlja širenje virusa.

Dijagnostičko testiranje igra kritičnu ulogu u definiranju epidemiologije bolesti, informiranju postupaka u pojedinačnim slučajevima i praćenju kontakata, a u konačnici i u smanjenju prenošenja virusa. Cijepljenje protiv COVID-19 predstavlja najbolji način za zaustavljanje širenja COVID-19 u zajednici.

Međutim, negativan rezultat testa na COVID-19 ne znači da kod vas ne postoji rizik ili da ne predstavljate rizik za druge. Važno je znati da nijedan test nije 100% precisan u svim okolnostima. Na primjer, od početnog zaražavanja SARS-CoV-2 virusom treba proteći nekoliko dana kako bi se mogao otkriti PCR testom, a 2-3 dana prije pojave razvidnih simptoma. Ako se testirate na početku infekcije, rezultat može biti negativan, čak i ako ste zaraženi SARS-CoV-2 virusom. Trenutačno ne postoji nijedan test koji pouzdano može otkriti virus na početku infekcije ako pacijent nema simptome. Također ne postoji test kojim se otkriva je li netko zarazan ili ne.

Važno je održavati dobre higijenske navike i fizički razmak, kao i ostati kod kuće kada se ne osjećate dobro. Ti postupci, zajedno sa ciljanim testiranjem, doprinose sprječavanju prenošenja COVID-19, kao i drugih zaraznih bolesti, što smanjuje pritisak na australski zdravstveni sustav.

Testiranje mora biti pažljivo ciljano kako bi se postigla ravnoteža između nadzora nad epidemijom i očuvanja kapaciteta laboratorija i mesta za testiranje.

Australiska vlada nastavlja izdavati preporuke koje se tiču strategija za testiranje, uključujući programe testiranja asimptomatskih osoba na određenim radnim mjestima, a koje se izdaju u konzultaciji s relevantnim javnim zdravstvenim vlastima. Daljnje informacije o stajalištu vlade o rasprostranjenom asimptomatskom testiranju čete naći na internetskim stranicama Ministarstva zdravstva - [Department of Health website](#).

DEZINFORMACIJA Kompleti za testiranje nisu precizni.

ČINJENICA U Australiji se koriste 2 vrste testova za otkrivanja SARS-CoV-2 virusa:

1. RT-PCR (test reverzne transkriptaze-polimerazne lančane reakcije)
2. RAT (brzi antigenski test)

Oba testa otkrivaju nazočnost SARS-CoV-2 virusa u grlu, nosu, sekretu iz nosa ili slini.

PCR testovi su bolji za otkrivanje nazočnosti SARS-CoV-2 virusa i trenutačno se koriste za potvrđivanje COVID-19 dijagnoze. PCR testovi mogu otkriti virus u ranoj fazi infekcije, a ponekad ga mogu otkriti i prije nego što se pacijent počne loše osjećati.

PCR testiranje u laboratorijima je vrlo brzo, mada i komplikirano. Za te testove laboratorijski moraju imati specijalizirane znanstvenike. Neki jednostavniji PCR testovi su na raspolaganju u specifičnim okruženjima, na primjer hitnim odjelima i na udaljenim područjima.

Brzi antigenski testovi otkrivaju nazočnost specifičnih proteina virusa. Oni su precizniji kada se koriste kod pacijenata koji već imaju simptome.

Brze antigenske testove je uglavnom najbolje raditi u prvih 7 dana od pojave simptoma. Ti testovi nisu toliko precizni ako nemate simptome i mogu dati lažni negativni ili lažni pozitivni rezultat.

Većina brzih antigenskih testova daje rezultat u roku od 10–20 minuta.

Ako ste kod kuće dobili pozitivni rezultat RAT testa, ne morate se testirati i PCR testom na klinici za testiranje kako biste potvrdili rezultat.

Uprava za terapeutске proizvode (TGA) vrši procjenu i odobrava metode testiranja u Australiji. TGA primjenjuje stroge kriterije učinka kako bi se uvjerila da su testovi učinkoviti i pouzdani.

Za ažurirane informacije o testovima za otkrivanje COVID-19 koji se nalaze u Australskom registru terapeutskih proizvoda (Australian Register of Therapeutic Goods), posjetite internetske stranice TGA na: www.tga.gov.au

Zaključavanje i maske

DEZINFORMACIJA Razdoblje 'zaključavanja' će zaustaviti širenje COVID-19.

ČINJENICA Zaključavanja doprinose smanjenju stope prijenosa COVID-19 u zajednici. Nametanje restrikcija i razdoblja zaključavanja, a nakon toga ukidanje tih restrikcija i povrat na 'normalni život' neće u potpunosti zaustaviti širenje COVID-19. Međutim, zaključavanja doprinose smanjenju širenja COVID-19 u zajednici.

Najučinkovitiji način na koji ćemo doprinijeti sporijem širenju COVID-19 su cijepljenje, nošenje maske, održavanje fizičkog razmaka, održavanje dobrih higijenskih i respiracijskih navika, ostajanje kod kuće i testiranje kada se ne osjećamo dobro.

Velik broj oboljelih od COVID-19 ima ili samo blage simptome ili ih uopće nema (asimptomatski slučajevi) tijekom razdoblja u kojem su zarazni. Kratka, dvotjedna razdoblja zaključavanja nose sa sobom rizik da će oboljeli od COVID-19 koji nemaju simptome nesvesno izložiti druge ljudi opasnosti od virusa kada se zaključavanje ukine.

Zaključavanja također pomažu državnim i teritorijalnim vladama pratiti kontakte. Zdravstveni stručnjaci i dalje svakodnevno prate broj novih slučajeva u Australiji i mesta na kojima dolazi do prijenosa bolesti. Preporuke za uvođenje novih propisa ili restrikcija će se izdavati na temelju dokaza. Svi bi trebali biti obaviješteni o trenutačno važećim restrikcijama koje se nalaze na www.australia.gov.au.

DEZINFORMACIJA **Maske nisu učinkovite u zaštiti protiv COVID-19 i / ili nisu sigurne za uporabu.**

ČINJENICA Maske predstavljaju ključnu mjeru u suzbijanju prijenosa COVID-19. Maske bi se trebale koristiti u okviru sveobuhvatnog pristupa koji uključuje održavanje fizičkog razmaka, izbjegavanje gužve, zatvorenih prostora i bliskog kontakta, dobru ventilaciju, pranje ruku, pokrivanje usta kada se kiše i kašљe, kao i druge mjere. Maska nije zamjena za održavanje fizičkog razmaka.

Maske predstavljaju jednostavnu barijeru koja donekle sprječava dospijevanje naših respiracijskih kapljica do drugih ljudi. Rezultati studija nam pokazuju da maske smanjuju izbacivanje kapljica kada se pravilno nose preko nosa i usta. Ovisno o vrsti maske, maske se mogu koristiti ili za zaštitu zdravih osoba ili za sprječavanje prijenosa virusa.

Ne postoje dokazi da maske nisu sigurne ili da dovode do problema, na primjer nedostatka kisika ili povećanog udisanja ugljikovog dioksida (CO_2). Zdravstveni djelatnici već godinama nose maske tijekom dužih vremenskih razdoblja bez ikakvih problema.

Svi zdravstveni djelatnici bi se trebali pridržavati standardnih mjera opreza za sprječavanje širenja virusa, kao što to propisuju Australiske smjernice za sprječavanje i nadzor infekcija u zdravstvu (Australian Guidelines for the Prevention and Control of Infection in Healthcare). Australiska nacionalna radna grupa za prikupljanje kliničkih dokaza o COVID-19 (National COVID-19 Clinical Evidence Taskforce) je izdala preporuku da bi svi zdravstveni djelatnici koji pružaju izravnu skrb pacijentima ili koji rade u zonama u kojima su smješteni pacijenti / stranke / stanari kod kojih se sumnja na COVID-19 ili kod kojih je potvrđen COVID-19 trebali imati pristup P2/N95 respiratorima.

Posjećujte redovito ove internetske stranice da biste bili informirani o ključnim događanjima koja se odnose na odgovor australске vlade na COVID-19. [SBS](#) također ima različite informacije o COVID-19 na vašem jeziku. Također možete koristiti aplikacije za mobitele i ekstenzije pretraživača da biste preveli informacije koje izdaje vlada. Potražite onu koja najbolje ispunjava vaše potrebe. Za pristup daljnjim informacijama na engleskom, posjetite www.australia.gov.au.